Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї невпечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр

Вісти політичні.

(Пос. Винницкий о своїм поступованю в Раді державній. — Пос. Перґельт о відносинах опозициї до антисемітів і о ческім соймі. — Чутка о маленькій зміні в розпоряджених язикових. — Становище Німеччини і Росиї в Хіні.

Черновецка „Руска Рада“ скликала була на день 18 с. м. довірочні збори і запросила з цілого краю що найповажнійших Русинів числом 110. З тих явило ся 80, а також і значне число селян. Отже на сих зборах посол до Ради державної Винницкий складав справоздане з своєї посольскої діяльности. „Буковина“ в ч. 274 оголосила тепер се справоздане і з него вийимаємо найважнійші уступи.

Пос. Винницкий подав насамперед погляд на загальну ситуацию і на послідні події в парляменті, а зазначивши, що борба веде ся о німецку ґеґемонію, сказав: „Длятого найважнійшою на тепер нашою задачию є: бороти ся против сеї ворожої ґерманізацийної системи, до котрої борби можна і між Волохами знайти прихильних союзників. По при се другою важною роботою є орґанізация власної національної сили, бо без власної національної сили годі нам прийти до приналежного нам значіня в краю і до народного добробиту. Длятого Братя, до праці і ще раз до праці! Про мою парляментарну діяльність не маю богато що сказати. Бурливі і брутальні сцени, які відгравали Німці в минувших парляментарних сесиях, не допускали нікого до додатної праці. Так і я мусів ограничити ся на обговореню наших пекучих справ в клюбі славяньско християньскім, до котрого я належав. Тут застав я щиру прихильність і щиру підпору. Взагалі можу совістно ствердити, що в нашім клюбі засідають самі люди щирі, ретельні і горячі борці о долю своїх народів. Наш клюб, як і взагалі ціла парляментарна більшість, приняла всі мої постуляти, які я в порозуміню з Вами, мої Панове, їм предложив. Кромі сего старав ся я інформувати центральне правительство у всіх наших пекучих народних справах, і з повним вдоволенєм можу сконстатувати, що знайшов і там нелукаву прихильність.

Коли ще буде покликаний теперішний парлямент, то найважнійшою єго задачею буде: ухвалити нову угоду з Мадярами, ухвалити буджет і уставу для забезпеченя рівних прав для поодиноких народів. У всіх сих важних справах займу я як найсовістнійше становиско і буду в першій лінії рішучо боронити інтереси своїх виборців.

Промову пос. Винницкого приняли присутні голосними окликами і оплесками, чим одобрено вповні єго становище.

Пос. Перґельт виголосив в Румбурзі на зборах виборців довшу бесіду о ситуациї політичній і сказав між иншими, що то він намовив пос. Люеґера до обструкциї, на що Люеґер дуже радо пристав. Німці забудуть антисемітам давну їх діяльність, скоро будуть солідарно держати ся опозициї, в противнім случаю будуть уважати їх за зрадників. Німці будуть і дальше вести борбу, хоч би та борба мала тревати і кілька літ; они не боять ся наслідків своєї опозициї. Наконець заохочував бесідник німецких послів, щоби не брали участи в ческім соймі, бо єго наради будуть без цїли.

N. W. Tagblatt каже, що не потверджує ся вість, мовби правительство хотіло змінити розпорядженя язикові; але все-ж таки має бути певною річию, що будуть в них пороблені деякі модифікациї, именно настане зміна в постановах що-до квалїфікациї язикової урядників, а то в тім напрямі, що в чисто німецких округах лиш якась часть урядників буде мусїла знати язик ческий, а на відворот так само і в чисто ческих округах.

Нині нема вже сумніву, що Росия і Німеччина ділають спільно на далекім Всході — в Хіні. А діє ся то ще від часу хіньско-япаньскої війни. Треба собі лиш то пригадати, що головно Німеччина і Росия станули тому на перешкоді, щоби Японців позбавити плодів війни, котра їм так щасливо повела ся. Вже тогди хотіли Японці взяти Порт Артур замикаючий приступ до самого серця Хіни, до єї столиці, але Росия і Німеччина не допустили до того. Дальше треба собі пригадати, що цісар німецкий свого часу післав був образ цареви представляючий небезпечність нападу Хінців на Европу і що найбільшим змаганєм цісаря було, щоби розвинути німецку флоту так, щоби она без обави могла виступити і на далекім Всході. Все то були лиш вступні роботи, а дружба Німеччини з Росиєю не лиш ослабила значінє француско-росийского союза, але й утворила нове поле діланя в Хіні. Для Німеччини — каже Köln. Ztg. — не було тайною, що Вла-

---

44)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Коли дійшли до підніжа гори, застали там привязаного в корчах красного коня.

Гарпер тепер відозвав ся:

— Панно Вартон, Ви сеї ночи уратували свого брата. Годі мені докладнійше Вам говорити — знайте лиш тілько: коли Вам удасть ся задержати кінноту лиш через дві години, то він рішучо уратований. По тім, що Ви зробили, уважаю Вас спосібними до всякого благородного діла — Бог не дав мені дітий, але як би був мое подруже поблагословив потомством, то я би бажав собі мати такий скарб, як Ви. Але — Ви моя дитина, всі, що в сім краю, всі стоять під моєю опікою! Прийміть же від мене благословенє! Може побачимо ся знову в щасливійших днях.

Сказавши то з торжественною повагою, поставив легонько свою руку на головку молодої дівчини, котра з дитинячим довірєм і з несьміливою почтеию споглядала єму в очи.

Гарпер як батько поцілував єї в чоло і закінчив:

— Тут розстанемо ся.

Сказавши то, сів на коня, здоймив капелюх і поклонив ся та за хвильку щез поза деревами.

Франсес вертала з легким серцем і як-раз зійшла вже була зовсім з гори, коли зачула, що їде якийсь відділ кінноти і сховала ся чим скорше поза корчі.

То були драґони, котрих уніформи легко можна було відріжнити від тих, які мали Віржінці. Попереду пізнала Гарпера в супроводі двох мужчин в сьвітячих уніформах, поза котрими їхало двох чорних слуг.

Замість взяти ся дорогою як до табору, они завернули на ліво в гори.

Франсес думала здивована о тім, хто би то був той незнакомий але могучий защитник єї брата і незадовго по тім вбігла щасливо і незамітно до хати.

Глава трийцять перша.

Від панни Пейтон довідала ся Франсес, що Денвуді ще не вернув, хоч прибув вже сьвященик, котрого він попросив був до Генрі'го.

Коли єї тїтка стала допитувати ся, як повела ся і чим закінчила ся єї нічна вандрівка, сказала она лиш, що обовязала ся сьвято мовчати.

Нараз станув якийсь їздець перед домом — то був майор. Куриер, котрого післав був Мазон до него, застав єго коло перевозу над рікою, де він дожидав Гарпера.

Він вбіг до комнати. Франсесі забило ся серце зі страху — ще треба було одної години до того часу, по котрім житє свого брата могла би була уважати зовсім безпечним.

Навіть так впливовий Гарпер клав велику вагу на то, щоби віржіньску кавалерию на той час задержати.

— То дуже необачно — відозвав ся Денвуді — бай безвзглядно зробив Ваш брат, коли втік в тій хвили, коли я єму ручив за то, що нічо єму не стане ся.

Франсес, що остала ся була лиш сама з мурином, бо панна Пейтон була вийшла, відозвала ся:

— А Ви-ж не раді з того, що Генрі збув ся небезпечности?

— Єму не грозила нїяка небезпечність, коли мав приречене від Гарпера. — Ой Франсесо, Франсесо! в яке прикре положенє Ви мене поставили!

— В яке положенє?

— Ви ще й питаете ся! — Хиба-ж треба мені того, щоби я ще сеї ночи пускав ся в погоню за Вашим братом — коли я мав надію, що буду міг спокійно спочити? Мушу так робити як би я був Вашим ворогом. Я — що охотно пролив би за Вас і послідну каплю крови! — Ой, Франсесо — то було дуже нерозважно — безвзглядно — то був злощасний крок!

Она несьміливо нахилила ся до него, взяла єго за руку, а другою рукою підгорнула єму волосе з розпаленого чола.

— Чому-ж хочете гонити за моїм братом? спитала она. Ваша вітчина не може прецї жадати від Вас такої жертви!

— Франсесо! — відозвав ся молодий вояк і кинув ся — не моя вітчина, але моя честь вимагає тої жертви. Хиба ж не втік він зпід сторожи мого корпуса? Як би не то, я збув би ся тої страшної задачі, але так. — Але хоч Віржінцям можна тумана пустити, — то все-таки їх коні жваві, а шаблі острі. Заким

дивосток не есть для Росиї догідною точкою опору на далекім Всході і занятє Порту Артура не було для Німців несподіванкою. Справа заняття Порту Артура була від часу хіньско-японьскої війни лиш справою часу. Справа ся не має такого значіня, щоби нарушала німецкі інтереси. Противно, треба признати, що рівночасне занятє Порту Артура Росиєю а заливу Кіао-Чу Німеччиною есть лиш ознакою спільного діланя Німеччини і Росиї на далекім Всході. Та сама ґазета каже, що занятє Порту Артура треба уважати лиш за наслідок інтервенциї Росиї, Німеччини і Франциї против договору мирового в Сімоносекі по хіньско-японьскій війні.

Новинки.

Львів дня 25-го грудня 1897.

— Є. Е. п. Мінїстер віроісповідань і просьвіти признав осьму ранґу слідуючим професорам середних шкіл: 1) Фр. Шіндлерови в Бродах, 2) о. Ант. Гохекерови в Бережанах, 3) Софр. Недільскому, 4) Мих. Кусьоновичеви і 5) Йос. Васильковскому всім трем в Коломиї, 6) Володисл. Кульчиньскому в ґімназиї сьв. Яцка і 7) Стан. Беднарскому в ґімназиї III. в Кракові, 8) др. Ом. Калитовскому в рускій ґімназиї у Львові, 9) др. Йос. Оґуркови і 10) Володисл. Реслеви в II. ґімназиї, 11) др. Ант. Данишови в ґімназиї Франц-Йосифа у Львові, 12) Йос. Кретовичеви в Новім Санчи, 13) Андр. Чичкевичеви в рускій ґімназиї в Перемишли, 14) Юл. Сутовичеви в Ряшеві, 15) Леон. Лемохови і 16) Валент. Врубльови в Сяноцї, 17) о. Кар. Целлерови в Стрию, 18) о. Ізид. Єзерскому в Золочеві; в школах реальних: 19) Фр. Єзьорскому в Кракові, 20) Тад. Кукурузї, 21) Йос. Біґнерови і 22) Кар. Трохановскому в Станиславові, 23) Фр. Новосельскому в Тарнові.

— П. Віцепрезидент висшого суду краєвого у Львові др. Ів. Дилевский, повернув з візитациї судів і обіймив урядоване.

— Патріотична жертва. Коли на засїданю „Руского Товариства педаґоґічного“ дня 4-го грудня с. р. раджено над виданєм істориї руского шкільництва, забрав межи иншими голос почетний член того товариства п. Кость Паньківский і заявив, що на ремунерацию за ту історию пожертвує 100 зр. а то до кінця липня н. с. 1898. Є то вже друга великодушна жертва сего патріота на річ „Руского Товариства педаґоґічного“. Голова товариства директор Харкевич подякував єму сердечно за той щедрий дар в імени видїлу і Товариства.

— Пригоди на зелїзницях. Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує: При виїздї особового поїзду ч. 13 з Золочева в ночи з 23 на 24 с. м. і другого поїзду ч. 12, при котрім були дві машини, вискочила перша машина з шин коло зворотницї. В наслїдок тої пригоди опізнив ся поїзд о 2 години 40 мінут. З подорожних не ушкоджений нїхто, так само і вози цїлі. — Станиславівска дирекция зелїзниць подає до відомости, що дня 23-го с. м. вискочили з шин на стациї в Глибоцї при поїздї ч. 301 четвертий і пятий віз. І при тїй пригодї обійшло ся також без жертв.

— Страшна пригода лучила ся в понедїлок в Чернівцях недалеко стациї Фольксґартен. Там на вид електричного трамваю сполошив ся кінь запряжений до селяньского воза і вискочив на шини, в наслїдок чого наїхав віз трамваєвий на селянина. Селянин, 70-лїтний старець Петро Максимюк, що повозив, попав під колеса трамваю і погиб на місци. Колеса розчерепили нещастному голову.

— Вовки появили ся сими днями, коли упав великий сніг, в Долїшній Країнї і волочать ся громадами по долинах та нападають людий. Також бачено там кілька медведів — річ в Країні дуже рідка — коли переходили півперек зелїзничого шляху.

— Чотири вінчаня в родинї. Рідка подія відбуде ся по Новім роцї в одній віденьскій родинї. Именно одного і того самого дня стануть перед престолом чотири пари новоженцїв, три братя і сестра. Суть ними: Йоган Фаллї сїльский господар, Рудольф Фаллї реставратор, їх брат Фридрих Фаллї і сестра Анна.

— Дім за книжку. Один низший урядник почтовий в Парижи зробив добрий інтерес на книжцї. Случайно купив він у одного антикваря стару книжку. Показало ся опісля, що книжка есть старою біблїєю, одною з перших, які появили ся в Амстердамі в XV столїтю. Звістний збирач старинних книг Лярош жертвував щасливому властителеви книжки дім в Азнієр з цїлим устроєнєм. Умова увінчала ся успіхом і урядник за книжку, за котру заплатив 1 франка і 25 сантимів, став властителем досить значного маєтку.

Конкурс.

Руске Товариство педаґоґічне у Львові розписує отсим конкурс на написанє короткої історії руского шкільництва від найдавнїйших часів по наші часи на отсих услівях:

1) Історія та має обнимати 5—7 аркушів друку.

2) Історія руского шкільництва до 19 столїтя може головно опиратись на моноґрафіях, історія же его в 19 столїтю має опиратись головно на студиях жерелових.

3) Рукопись належить надіслати до „Руского Товариства педаґоґічного“ у Львові найдальше до кінця н. с. серпня 1898.

4) Рукопись має бути підписана псевдонїмом автора, а в осібній запечатаній кувертї має бути подане его імя і назвиско.

5) Руске Товариство педаґоґічне визначує авторови принятої рукописи ремунерацию до 400 корон.

6) До оцїнки надісланих праць видїл запросить фахових знатоків.

За видїл „Руского Товариства педаґоґічного“.

Е. Харкевич, голова. *В. Білецкий*, секретар.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Учіть ся добре орудувати капіталом оборотовим!

— Що то есть капітал оборотовий в господарстві? У нас кажуть, що жиди мудрі, бо уміють з крейцара два зр. бити. Як же знайде ся такий чоловік межи нашими людьми, то не кажуть що він мудрий, але що має „инклюза“, се-б то такий грошик, в котрім чортик сидить (звістно, він мусить бути дуже маленький, щоби вліз ся в гріш), а той притягає єму другі гроші. А то ось в чім мудрість жида і який той „инклюз“, що притягає гроші: штука орудувати добре оборотовим

ще сонце зійде, то покаже ся, чи може хтось сказати, що краса сестри уратувала брата.

— Пейтоне! — промовила молода дївчина, — від такої бесїди кров в менї стигне! — Чи хочете мого брата убити?

— Я би охотно і сам за него згинув! То Ви знаете! Але Генрі привів мене в таке положенє, що мене бересь розпука! Що подумає собі Вашінґтон, коли довідає ся колись, що я з Вами одружив ся?

— Коли того боїте ся, — відповіла Франсес дрожачим голосом — то не одружіть ся нїколи зі мною.

— І то має бути для мене розрадою, Франсесо? — Але дорогий час минає. — Мазон і мої люди чекають вже готові до походу. Франсесо, розстаю ся з Вами з тяжким серцем! Жалуйте мене, але не журіть ся о брата — він мусить бути зловлений, але житє его есть певне.

— Денвуді, не йдїть — заклинаю Вас! — крикнула Франсес побачивши зі страхом, що годинник показує ще богато мінут, котрих не доставало до назначеного часу. — Прочитайте отсю карточку — она від Генрі'го — він був певно тої гадки, що пише до приятеля своїх молодих лїт!

— О, Франсесо, я Вам вибачаю сей докір. — Прийде час, коли будете справедливійше о менї судити!

— Той час вже прийшов — сказала она.

— Як же Ви дістали се письмо? Ой бідний Генрі! — Ти таки менї приятелем. А коли хто памятає о моїм щастю, то певно ти!

— Так — відповіла Франсес без докору — він памятає о тім.

— О, коби я то і о Вас міг подумати! — відповів Денвуді, і віддав їй карточку назад. — Читайте!

Франсес прочитала зі здивованєм слїдуючі слова:

„Житє за дороге, щоби з ним спускати ся на якийсь случай. Я втїкаю — нїхто о тім не знає, лиш Цезар, котрого поручаю Вашій ласцї, Пейтоне. Але инша журба мене прибиває. Мій батько старий і немічний; мої сестри без опіки. Дайте доказ своєї любови і дружби. Нехай той сьвященик, котрого хочете привести, повінчає Вас ще сего вечера з Франсесою і станьтесь за одним заходом братом, сином і мужем“.

Франсес почервонїла ся і папір випав їй з руки.

— Чи я гідний его довіря? А Ви кажете менї шукати мого брата? Або чи має офіцир конґресу іти за анґлійским офіцером, щоби его привести назад?

— А хиба ж Ви Денвуді моглиби менше сповнити свій обовязок, длятого що я була би Вашою жінкою? Хиба ж для Генрі'го була би тогди менша небезпечність?

— Генрі зовсім безпечний, ще раз Вам то кажу. В Гарперових руках его безпечність, его оборона.

Франсес призадумала ся. Для неї не було дїйстно иншого виходу, щоби задержати Денвуді'го, аж мине назначений час. Відтак прийшла їй страшна гадка до голови, що буде мусїла на віки розлучити ся з Денвуді'м, наколи би єму удало ся зловити Генрі'го знову і довести его до кари — а може і до смерти.

Трудно завсїгди розслїдити серце чоловіка, особливо же легко ворушливе серце жіноче.

— Чому-ж мовчите, Франсесо? Чомуж не хочете здати на мене права, щоби я став Вашим оборонцем на цїле житє?

Франсес подивила ся на годинник, котрий, як би хотїв еї мучити, ледви рушає ся.

— Кажіть! — наставав на ню молодий мужчина. — Хочете бути моєю?

Она прошептала кілька слів, по котрих він з цїлим жаром обняв еї і пригорнув до свого серця.

— Ще одно слово, Пейтоне — сказала ще она. — Не можу станути під вінець не сказавши Вам правди — я видїлась з Генрім по его втечи звідси — більше не питайте! — Зиск на часї уратує єму житє. Ось Вам моя рука — коли нею тепер не погордите.

— Погордити нею! — Приймаю еї яко найцїннїйший дар неба, що робить мене найщасливійшим! — Лишить ся ще досить часу. За дві години буду за горами — завтра в полудне верну з помилуванєм Вашого брата від Вашінґтона!

Повен щастя і радости пригорнув він з жаром до серця свою суджену.

Пан Вартон і тета незадовго по тім згодили ся, щоби залюблена пара зібрала ся, тим більше, що то було вже від давна в їх плянї; панна Пейтон приготовила в найбільшім поспіху все, чого конче було потреба а в десять мінут опісля станули Денвуді і Франсеса перед сьвящеником, котрий мав їх повінчати.

Франсес стояла як-раз проти годинника і споглядала нераз зі страхом на него, але незадовго торжественні слова сьвященика і важність сего кроку в житю займили еї увагу.

Як-раз докінчив сьвященик послїдні слова благословения, коли на годиннику вибила девята година. Час, назначений Гарпером, минув! Франсесї спав тяжкий камінь з серця.

Ще складано собі звичайні ґратуляциї, коли знадворку отворили ся двері і Мазон станув на порозї.

— Ми вже готові — сказав поручник — а коли позволите, то поїдемо наперед — Ви своїм жвавим конем борзо нас здогоните.

— Добре, добре — їдьте. На першій стациї зїдемо ся разом.

капіталом. У жида єсть вже крейцар капіталом; але він єго не держить, лиш зараз обертає ним, робить з него капітал оборотовий: купує хоч би дві пачки лихих сірників, та старає ся їх продати по крейцару. От і зараз крейцар оборотового капіталу приробить єму крейцар доходу. То само повинно бути і в господарстві. Ба, — скаже може неодин господар — а як нема капіталу, то чим обертати. Та нї, у кождого господаря, хоч би він був і найбіднїйший, скоро він лиш господар, єсть і капітал оборотовий; лиш біда ось в чім: раз неодин господар не знає того, в чім той єго капітал оборотовий, а відтак і не уміє ним обертати. В господарстві ось який капітал оборотовий: всї запаси господарскі (зерно на насїнє, обірник, матерiял будівельний), запаси для домашного ужитку, запаси призначені на продаж а наконець і готовий гріш. Капітал оборотовий найважнїйший в господарстві, а всї инші капітали вложені в господарство не значать нїчого без оборотового капіталу. Аж тогди, коли єсть і капітал оборотовий, мають і они значінє, бо приносять дохід. Що н. пр. кому з того, що він прикупить ґрунту, як не має чим єго обробити і засїяти? Отже першою і найважнїйшою річию в господарстві єсть, щоби придбати собі як найбільше капіталу оборотового. Коли єго буде за богато, то нїчого не вадить; але коли єго за мало, то вже біда, бо тогди вже зачинає господарство упадати. Кождий господар, коли хоче добре господарити, мусить о то старати ся, щоби мав капітал оборотовий, а відтак, щоби ним добре і розумно обертав. Практика показала, що господарство аж тогди оплачує ся, коли з цїлого того капіталу, який оно представляє, знаходить ся що найменьше сорок процент в обороті. Чиє господарство представляє вартість на примір 1000 зр. той повинен мати бодай 400 зр. в обороті, значить ся всї єго запаси, повинні представляти вартість 400 зр. Але в тім іменно і трудність, щоби в так маленьким господарстві довести до так розмірно великого капіталу оборотового. Щоби же то можна зробити, треба шукати всїляких способів, треба все уміти використати і ужити на оборотовий капітал. Не досить н. пр. завести собі широку господарку, але треба хоч би и в малій господарцї сягати глубше, добувати доходи з чого лиш дасть ся. Найважнїйша річ і на то іменно звертаємо тут увагу, щоби не затягати довгу, скоро не може ся ужити єго на оборотовий капітал. Коли хто обертає позиченим капіталом, орудує ним на кредит в тій цїли, щоби не лиш міг довг сплатити, але щоби на позичених грошех щось заробив. Так само зле робить і той, хто готові гроші держить без ужитку в скрини; робить сам собі шкоду, бо зменшає свій капітал оборотовий.

— **Як обходити ся з обірником на поли.** Одні господарі розкидають обірник на поли і так єго лишають, другі зараз приорюють, инші знов навозять малими купками а ще инші складають на одну велику купу. Отже як найлїпше робити? Лишати обірник малими купками не добре. Часть азоту виходить з него у воздух, а дощ сполікує і стягає инші поживні части в землю. З того виходить відтак, що в тім місци, де стояли купки збіже росте відтак буйнїйше, а другі місця за мало мають поживи. Коли знов складає ся в одну велику купу то треба єго верствами присипати землею а відтак і цїлу купу вкрити землею, щоби азот не виходив і вода єго не виполікувала. Найлїпше гній зараз розкидати. На тяжкім холоднім ґрунтї треба єго зараз переорати. На инших ґрунтах іменно в в нізній може він розкинений лежати і довший час.

— **Хто купує рибу,** повинен на то звважати, щоби она була жива. Але буває і так, що риба підчас перевозу згине, але впрочім єсть зовсїм здорова і придатна на страву. З другої же сторони лучає ся, і то, що ті, що продають рибу, зарізують вже неживу рибу і продають цїлу або на куснї; така риба могла вже давно згинути і єсть на страву нездорова; отже треба уміти пізнати ся на такій рибі, а пізнати ся можна ось як: Нежива риба повинна мати властивий собі рибячий запах, натуральну барву і не повинна бути вкрита слизею. Слизисте товсте мясо риби єсть доказом, що риба вже гниє. Рибу, що має блїду барву або плями на шкірі, позападані очи, поблїдлі жабра і писок в серединї, не треба купувати. Короп, що на хребтї єсть слизистий, або на котрім луска вже відстає, у котрого хвіст і плавки під черевом суть вялі, єсть напевно вже гниючий і шкідливий здоровлю. Щупак повинен сьвітити ся, бути гладким, око повинно бути ясне а жабра рожеваві; випатрошений не повинен мати в серединї слизи і бути зовсїм без запаху. Також треба дивити ся поміж луски, чи нема там плїсни; риби з плїснию суть вже надпсовані і шкідливі здоровлю.

— **Як ратувати замерзлих?** Від великої студени чоловік (особливо пяний) коли задрімає на возї або на снїгу, заковязне, заумре і виглядає як неживий, хоч ще єсть в нїм дрібка житя; смерть наступає аж по довшім або коротшім часї, коли він не огріє ся. Замерзлого чоловіка можна нераз ще відратувати, лиш не треба єго борзо розгрівати, бо тогди як-раз може смерть наступити; треба щоби він поволеньки відходив. Замерзлого треба брати осторожно і поволи, щоби в нїм чого не зломити і внести до неогрітої хати, до шопи або до холодної комори, розібрати осторожно і обложити снїгом аж по самі уста і ніс, а відтак добре натирати снїгом і брати що раз сьвіжого, коли один стопить ся. Треба натирати доти, доки аж тїло не стане відходити і доки руки і ноги не стануть вже податливі. Коли б не було снїгу, то можна єго обложити мокрими веретами. Аж коли тїло стане розгрівати ся, тогди треба снїг відкинути або верети здоймити і натирати на сухо. По тім треба єго добре вкрити і занести до мірно теплої хати, вложити до лїтної води і наконець уживати способів, якими можна би єго привести знову до житя: скоботати легенько в носї пером, і на піднебіню, приложити гірчичного тїста на серце і т. д. Коли-б ще не давав знаку житя, треба покласти єго лицем на землю а праву руку підложити під чоло та потиснути з гори за плечі. відтак обернути на тій руцї на бік, а опісля знов лицем до землї і так доти качати, доки не дасть знаку житя. Коли ожив, не треба зараз, але аж по хвили дати єму напити ся чогось теплого, але лиш трошки, по якімсь часї знову і так поволи і постепенно приводити єго до сил. Тим способом можна привести до житя чоловіка, що лежав замерзлий і кільканайцять годин. Коли-б замерзли лиш поодинокі части тїла н. пр. ноги або руки, треба так само натирати насамперед снїгом або студеною водою і аж тогди, коли-б чуте в них знов вертало, треба натирати горівкою, камфоровим спіритусом і т. п. Хто відморозить собі руки або уши, нехай не входить зараз до теплої хати і нехай не іде до печи. Взагалї з великої студени не треба відразу входити до великого тепла.

Всї розійшли ся тепер, щоби молода пара попращала ся з собою.

— Тепер вже поїду спокійно за моїм братом! — сказав Денвуді. — Коби так я міг позискати єго для нашої справи! Прецї то справа єго вітчини! Але чим скорше піду, там скорше верну.

Денвуді в послїдне обняв Франсесу, коли єго слуга привів якогось офіцира, котрий, як то майор пізнав, належав до ад'ютантури Вашінґтона.

— Майоре Денвуді — сказав офіцир по першім повитаню — найвисший командант посилає Вам отсе письмо. По тім попращав ся і зараз вийшов, бо єго ждала пильна служба.

— Ах, яка-ж несподїванa зміна в цїлій справі! — відозвав ся Денвуді. — Але я то розумію — Гарпер дістав мій лист — і видко вже єго вплив.

— Чи маєте яку вість о Генрі'м? — спитала Франсес.

— Послухай сама.

„Сер!

„По одержаню сего письма зберіть свою шкадрону і машеруйте против неприятельского віддїлу, котрий призначений крити їх компанію, що збирає фураж. Завтра о десятій годинї маєте станути на горбах коло Кротона, де застанете піхоту собі до помочи. О втечі анґлїйского шпигуна знаю, але єго арештованє наново єсть малої ваги супротив обовязку, який на Вас вкладаю. Отже коли Ви вислали своїх людий за ним в погоню, то відкличте їх назад і старайтесь з ними побити неприятеля.

Ваш

Ґ. Вашінґтон.

— Слава Богу! — сказав Денвуді — я звільнений від тої страшної задачі!

А ми мусимо тепер лишити родину Вартона, а вернути назад до Герве Бірча і Генрі'го.

Глава трийцять друга.

Похатник і єго товариш вийшли незадовго на долину, а що не виділи там нїчого підозрїного, то завернули на гостинець. Коли показали ся американьскі форпочти або патрулї, то Бірч — знаючи дуже добре кожду дорогу, кожду стежку — обходив їх зараз скалистими горбами, що на око здавали ся неприступними.

По кількох годинах ходу посїдали собі на вершку якогось більшого горба, щоби трохи покріпити ся, а Генрі став говорити о тім, що драґони під проводом Денвуді'го певно за ним гонять. На то похатник, що їв дальше спокійно, відозвав ся:

— Майор Денвуді має мало часу для нас двох — бо онтам над рікою ждуть єго сотки ворогів.

— Послухайте — то їде кавалерия сподом горба! — перебив єму Генрі. — Цитьте ж — та-ж то Денвуді'в голос! Який веселий — а він прецї знає, в якій небезпечности єго приятель в сїй порі!

— Ви вже давно не мали так мало причини чого бояти ся, як тепер — відповів єму похатник. — Майор Денвуді не той чоловік, щоби веселив ся, коли знає, що єго приятель в бідї.

Генрі дав ся успокоїти певностию свого товариша і незадовго ішли знову то через дебри, то через стрімкі скали, аж за дві години дійшли до того місця, де горби ставали вже нижші, а скалиста околиця переходила вже в неутральну землю, хоч що правда, мало управлену.

Бірч став тепер осторожнїйший в своїх рухах і ще більше бояв ся, щоби не стрітив ся з американьскими вояками.

(Дальше буде.)

Телеграми.

Льондон 25 грудня. Зачувати, що межи Анґлїєю а Японією ведуть ся переговори в справі спільного поступованя в Хінї. Анґлїя має заняти порт Чіфу (в Кореї, входову стацию до корейскої столицї Сеул).

Мадрид 25 грудня. Ґен. Мунoц іменований ґубернатором на Филипинах.

Константинополь 25 грудня. Іменованє чорногорского воєводи Петровича ґен-ґубернатором Крети єсть запевнене. Неправдою єсть, мов би князь чорногорский тому противив ся.

Надіслане.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

$4^1/_2$ прц. листи гіпотечні,
4 прц. листи гіпотечні коронові,
5 прц. листи гіпот. преміовані,
4 прц. листи тов. кредит. земск.,
$4^1/_2$ прц. листи банку краєвого,
5 прц. облїґациї банку краєвого,
4 прц. позичку краєву,
4 прц. облїґациї пропінацийні,
і всїлякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найдокладнїйшім дневнім курсї.

Контора виміни

ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного

Контора виміни і віддїл депозитовий перенесений до льокалю партерового в будинку банковім.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвика число 9, приймає
абонамент на всї дневники по цінах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплетні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

З друкарні В. Лозинського під зарядом В. І. Вебера.